

Zlo i patnja – životni i religiozni izazov

U POTRAZI ZA SMISLOM

Zlo i patnja – životni i religiozni izazov
Mladi čovjek koji promatra svijet u kojem raste pored ljepota prirode i stvorene stvarnosti, ne može zanijekati problem zla i patnje. Uočava prirodne katastrofe, bolesti, slabost i starost. Još uvijek uočava problem međuljudskih odnosa, sukoba, svađa, nasilja, ratova, siromaštva, glad i nepravde. Čovjek se već stoljećima pita, zašto je to tako. Zašto život ne bio lijep? Zašto uvijek postoji nepravda? Zašto sprječava radost i mir? Otkuda zlo? Kako pobijediti patnju? Razni filozofi, religije i umjetnici različito su odgovarali na to pitanje. Sada slijede neka od važnijih razmišljanja. a) stoici Starogrčki stoici vjerovali su u mnoštvo bogova, ali i u jedan svjetski um koji upravlja životima. Ideal je stoika živjeti u suglasju s prirodom i svijetom. I dobro i zlo treba prihvatiti razumno kao sastavni dio života. b) epikurejci Epikurejci su ljudi stare Grčke ali i današnjih vremena koji razumiju život poput Epikura – grčkog filozofa (3. st. pr. Kr.). Svrha čovjekova života po Epikuru se sastoji u bježanju od bilo kakvog napora i traženju ugone i dobra. Njihova je lozinka "živi skriveno", daleko od borbe za neke promjene.

c) manihejci Po manihejcima postoje dva boga – bog dobra i bog zla, dva svijeta – dobar i zao. Čovjek ima dvije duše – dobru i zlu. Patnja se događa zbog sukobljavanja ovih dviju zbilja. d) ateisti Ateisti su ljudi koji ne vjeruju u Boga. Zlo i patnja snažno je sredstvo čovjekova osvjetljenja. Nadvladavajući zlo i patnju, čovjek ide prema sve većem savjetstvu u ovom životu ne nadajući se nagradi. Za Karla Marxa (filozofa i ekonomista iz 19. st., kritičara religije i začetnika komunizma) patnja je neizbježna u izgradnji društva, svijeta i čovjeka. Albert Camus (francuski pisac) shvaća život kao potpuni besmisao. Patnja je rezultat besmisla. Za tu tvrdnju koristi sliku Sizifa. Sizif je čovjek legende kojemu je sudbina odredila da gura veliki kamen na visoki brijeg, znajući da će se, čim stigne do vrha, stijena vratiti natrag u dolinu i da će morati ponoviti postupak. Nikada neće doći do cilja. Zanimljivo je da je pored svoje nevjere, Camus priznao da je bez vjere u Boga život teško moguće imati smisao. e) kršćani Već na prvim stranicama Biblije, nailazimo na izvješće o čovjekovu grijehu, prekršaju, neposluhu. Pitanje je, otkuda zlo. Bog kao savršeno dobro bio stvorio je čovjeka iz ljubavi za ljubav. Zlo i patnja posljedica je čovjekove slobodne volje. Čovjek je u svojoj slobodi prekršio svoju savjest (glas Božji). Udaljio se od svojih izvora i okrenuo prolaznom. Zato u Novom zavjetu Bog sklapa s čovjekom Novi savez u Kristu – Spasitelju. Nema snažnijeg odgovora na problem zla u svijetu, nego činjenica da je Božji Sin visio na drvetu križa radi svih ljudi i njihova spasenja. Sam Bog darovao je život za novog i boljeg čovjeka. Patnja nije dokinuta ali je dobila smisao. Krist od svojih učenika zahtijeva nošenje svoga križa. Svatko je pozvan nositi svoj križ kao put u raj. Svakodnevni naponi i teškoće života postaju tako sredstvo posvećenja i put spasenja ako se prihvaćaju u vjeri i ljubavi.

Pitanja i zadaci:

- Pokušaj u jednoj rečenici odgovoriti kako na problem zla i patnje gledaju: a) stoici
- b) epikurejci
- c) manihejci
- d) ateisti
- e) kršćani
- Ćiji se odgovor po vlastitom mišljenju čini najbližim istini? Zašto?
- Tko je bio Sizif?
- Osjećao li se kada kao Sizif? U kojim situacijama?
- Zašto prema kršćanskom odgovoru nošenje križa nije Sizifov posao?

VAPAJ NEVINA ČOVJEKA

Poèuj, Gospodine pravedni,
i vapaj mi poslušaj,
usliši molitvu iz usta iskrenih!
Od tebe nek mi dođe presuda,
tvoje oči vide što je pravo.
Ne zgriješite usta moja
kao što griješite ljudi:
po riječima usta tvojih čuvah putove Zakona.
Korak mi evrsto prionu za tvoje staze,
ne zasta mi noga na putima tvojim.

Zazivam te, Bože, ti ču me usliši:
prikloni mi uho i čuj riječi moje.
Proslavi na meni dobrotu svoju,
ti koji od dušmana izbavljaš
one što se utječu desnici tvojoj.

Èuvaj me ko zjenu oka,
sakrij me u sjenu krila svojih
od zlotvora što na me nasræu.

A ja æu u pravdi gledati lice tvoje,
i jednom kad se probudim,
sit æu ga se nagledati.

(Ps 17,1-2.4-9.15)